Versamelname

Naam:

Selfstandige naamwoorde: soortname, eiename, stofname en versamelname[1]

Soorte selfstandige naamwoorde

a. Soortname

1. Jy kan daaraan raak, bv.: bed, tafel, kussing, hond, kat, televisie, vinger.
2. Jy kan dit sien, bv.: rekenaar, bril, motor, fiets, beursie.
3. Dit staan ná ŉ lidwoord, bv.: ŉ hond, die perd, ŉ kat, die motor, ŉ boek.
4. Dit is name van telbare dinge, bv.: sewe dae, vyftien seuns, twaalf balle. Omdat dit name van telbare dinge is, het soortname dus ŉ meervoudsvorm en ook ŉ verkleiningsvorm, *bv.:*

hond - *honde* - *hondjie*
seun - *seuns* - *seuntjie*
bal - *balle* - *balletjie*

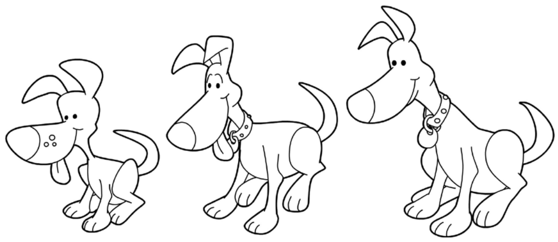

b. Eiename

Eiename sluit in name van mense en diere, dae van die week, name van maande en name van dorpe, stede, riviere en berge. Eiename word altyd met ŉ hoofletter geskryf.

c. Stofname (ook massaname genoem)

Woorde soos goud, koper, silwer, hout, yster, sand, klip, plastiek, ensovoorts. Dit dui op ŉ spesifieke stof. Wanneer hierdie woorde in hul meervoudsvorme in sinne gebruik word, is hulle gewone soortname: Hy het baie ysters in die vuur. Hy gooi met klippe.

d. Versamelname

Voorbeelde van versamelname: ŉ bossie blomme, ŉ bundel gedigte, ens.

Wat ek van versamelname moet onthou:

1. Die versamelnaam word deur nog ŉ selfstandige naamwoord gevolg.
2. Die versamelnaam is eintlik maar ŉ ondersoort van soortname, want dit het ŉ enkelvoud en ŉ meervoud en is dus die naam van iets telbaar.

1 *Oefeninge gaan oor versamelname handel.*

© e-classroom

Oefening 1

Voltooi die volgende blokkiesraaisel oor versamelname.

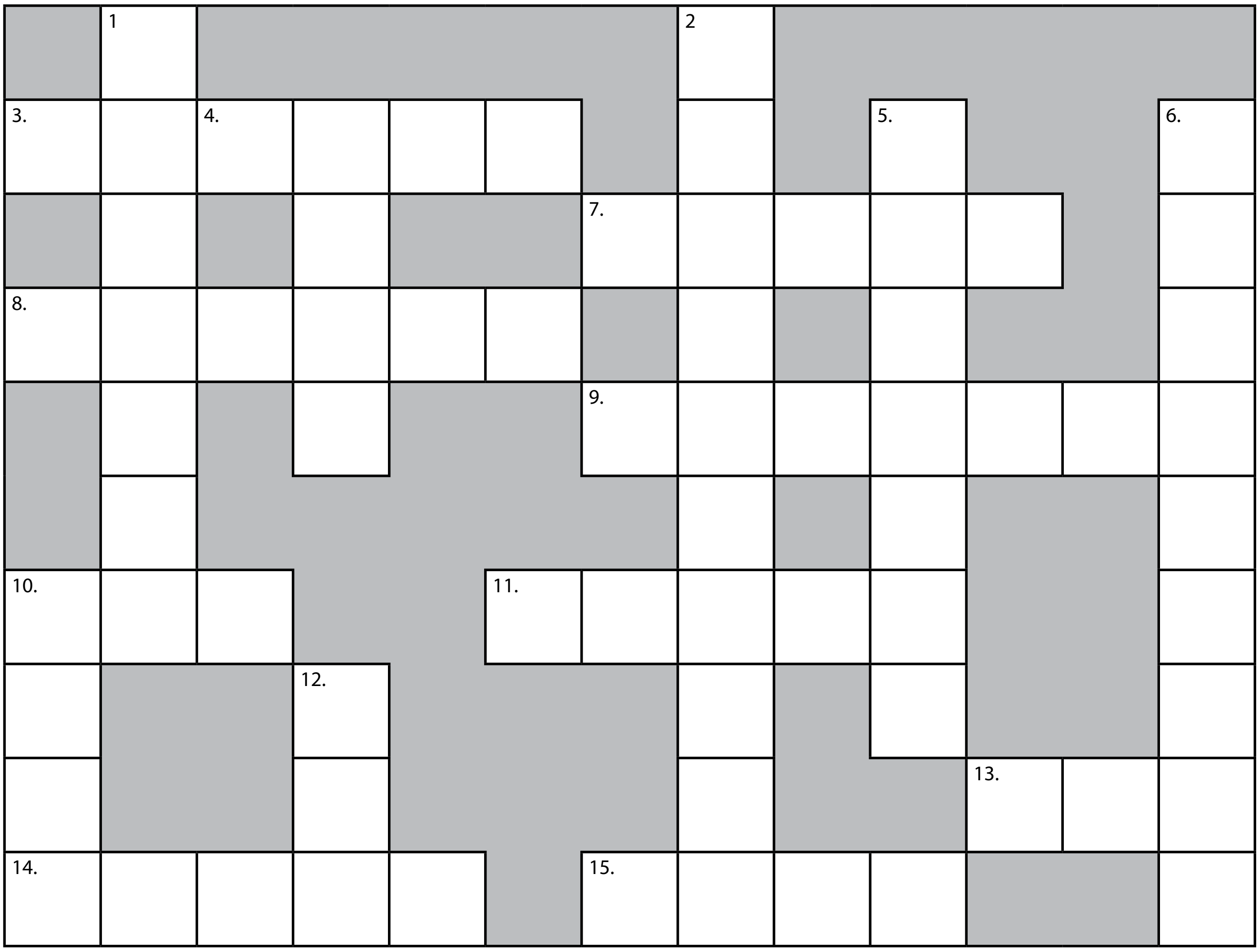

Dwars

3. Appels, pere en lemoene
7. Koring, hawer en rog
8. Mense wat na ŉ konsert of ŉ musiekuitvoering luister
9. Koek en tert
10. Tronkkamer
11. Kuiermense
13. Maaltyd
14. Woorde op die skoolwapen
15. ŉ Groep spelers

Af

1. Kool, wortels en beet
2. Hamer, saag en tang
4. Twaalf dosyn
5. Vuil klere
6. Lakens, kussings en komberse
10. ŉ Versameling of ŉ reeks
12. ŉ ____________ blomme

Oefening 2

a) In die linkerkantste kolom is ŉ reeks versamelname en aan die regterkant is soortname waarby die versamelname pas. Pas nou die versamelnaam in die linkerkantste kolom by die korrekte soortnaam in die regterkantste kolom.

a) swerm	1. misdadigers
b) skool	2. blomme
c) werpsel	3. bye
d) bundel	4. soldate
e) konvooi	5. hondjies
f) kudde	6. visse
g) afdeling	7. beeste
h) plaat	8. verskonings
i) bende	9. skepe
j) rits	10. gedigte

b) Kom ons gebruik die versamelname nou in goeie sinne:

1. Die toeriste het hulle vergaap aan die _______________ blomme.
2. Die _______________ misdadigers word deur die polisie gesoek.

3. Die seun het ŉ _______________ verskonings gehad hoekom hy nie sy werk klaar het nie.
4. Kyk die oulike _______________ hondjies!
5. Ek hou van die gedigte in hierdie _______________.

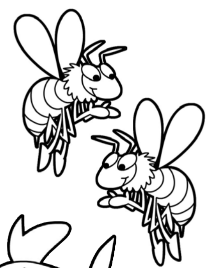

6. Ons het ŉ groot _______________ beeste langs die pad gesien.
7. Daar is ŉ _______________ skepe in die hawe.
8. Die _______________ bye het die mense aangeval.

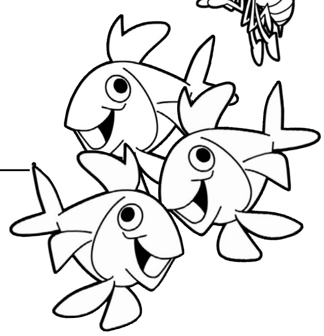

9. Die _______________ soldate het aan ŉ optog deelgeneem.
10. ŉ Groot versameling visse staan bekend as ŉ _______________

© e-classroom

Oefening 3

Vervang die woorde tussen hakies met ŉ geskikte selfstandige naamwoord:

a) In die Langkloof kweek hulle (lemoene, nartjies en pomelo's).

____

b) Die kinders het die (kussings, lakens en komberse) op die grond neergegooi.

____

c) Ná ete moes ons die (borde, messe en vurke) in die laai wegpak.

____

d) In die garage is daar (ŉ hamer, ŉ saag en skroewedraaiers.)

____

e) Dit is ŉ winkel wat (borde, koppies, glase, blompotte, ens.) verkoop.

____

f) In die Transkei boer baie mense met (hoenders, eende, kalkoene en ganse).

____

g) Die (skoolhoof en onderwysers) hou vanmiddag ŉ vergadering.

____

© e-classroom

Antwoorde

Oefening 1

Voltooi die volgende blokkiesraaisel oor versamelname.

	1. g						2. g					
3. v	r	u	4. g	t	e		e		5. w			6. b
	o		r			7. g	r	a	a	n		e
8. g	e	h	o	o	r		e		s			d
	n		s			9. e	e	t	g	o	e	d
	t						d		o			e
10. s	e	l			11. g	a	s	t	e			g
t			12. b				k		d			o
e			o				a			13. e	t	e
14. l	e	u	s	e		15. s	p	a	n			d

Oefening 2

a) In die linkerkantste kolom is ŉ reeks versamelname en aan die regterkant is soortname waarby die versamelname pas. Pas nou die versamelnaam in die linkerkantste kolom by die korrekte soortnaam in die regterkantste kolom.

a) swerm	1. misdadigers
b) skool	2. blomme
c) werpsel	3. bye
d) bundel	4. soldate
e) konvooi	5. hondjies
f) kudde	6. visse
g) afdeling	7. beeste
h) plaat	8. verskonings
i) bende	9. skepe
j) rits	10. gedigte

© e-classroom

b) Kom ons gebruik die versamelname nou in goeie sinne:

1. Die toeriste het hulle vergaap aan die ***plaat*** blomme.
2. Die ***bende*** misdadigers word deur die polisie gesoek.
3. Die seun het ŉ ***rits*** verskonings gehad hoekom hy nie sy werk klaar het nie.
4. Kyk die oulike ***werpsel*** hondjies!
5. Ek hou van die gedigte in hierdie ***bundel***.
6. Ons het ŉ groot ***kudde*** beeste langs die pad gesien.
7. Daar is ŉ ***groot*** skepe in die hawe.
8. Die ***swerm*** bye het die mense aangeval.
9. Die ***afdeling*** soldate het aan ŉ optog deelgeneem.
10. ŉ Groot versameling visse staan bekend as ŉ ***skool***.

Oefening 3

Vervang die woorde tussen hakies met ŉ geskikte selfstandige naamwoord:

a) In die Langkloof kweek hulle (lemoene, nartjies en pomelo's).
vrugte (sitrusvrugte)

b) Die kinders het die (kussings, lakens en komberse) op die grond neergegooi.
beddegoed

c) Ná ete moes ons die (borde, messe en vurke) in die laai wegpak.
eetgerei

d) In die garage is daar (ŉ hamer, ŉ saag en skroewedraaiers.)
gereedskap

e) Dit is ŉ winkel wat (borde, koppies, glase, blompotte, ens.) verkoop.
breekgoed

f) In die Transkei boer baie mense met (hoenders, eende, kalkoene en ganse).
pluimvee

g) Die (skoolhoof en onderwysers) hou vanmiddag ŉ vergadering.
personeel

Leerders leer ook die volgende

Versamelings (versamelname)

ŉ Versameling skape en beeste is ...	kleinvee
ŉ Versameling hoenders, eende, ganse, kalkoene, ens. is ...	pluimvee
ŉ Versameling wortels, beet, kool, ens. is ...	groente
ŉ Versameling appels, pere, druiwe, ens. is	vrugte
ŉ Versameling koppies, pierings, borde, ens. is ...	breekgoed
ŉ Versameling vlieë, muggies, muskiete, ens. is ...	insekte
ŉ Klomp vrugtebome is ŉ ...	boord
ŉ Klomp visse bymekaar is ŉ ...	skool
ŉ Klomp gedigte in een boek is ŉ ...	bundel
ŉ Klomp tasse, ens. nodig vir ŉ reis is ...	bagasie
ŉ Klomp mense wat na ŉ fliek of vertoning kyk is ŉ ...	gehoor

© e-classroom